

POVODOM PUŠTANJA U POGON PRVOG STROJA ZA PRANJE BOCA DOMAĆE PROIZVODNJE

Na poziv Instituta za mlekarstvo FNRJ u Beogradu sastala se 20. IX. o. g. stručna komisija, da preuzme prvi proizvedeni prototip stroja za pranje boca u našoj zemlji.

Osim predstavnika spomenutog Instituta komisiju su sačinjavali predstavnici Poljoprivredno-šumarskog i veterinarskog fakulteta iz Beograda, zatim predstavnici pojedinih mljekara u zemlji kao: Tvornica mliječnog praška u Osijeku, mljekare Kranj, Gradske mljekare Zagreb, Centralne mljekare Novi Sad, mljekare Sežana, Gradske mljekare Skoplje i mljekare Banja Luka, pa predstavnici »Zmaja«, tvornice poljoprivrednih mašina u Zemunu.

Navedeni stroj je prototip stroja za pranje boca, a nalazi se u mljekari Novi Sad, koja ga je kao i ostale naše mljekare u zemlji primila iz pomoći UNICEFa. Kapacitet stroja iznosi cca 3.000 kom boca na sat.

Crtež prototipa tog stroja snimili su stručnjaci Instituta za mlekarstvo iz Beograda, a potom je tvornica »Zmaj« izradila sam prototip i dala ga na pokusni rad u mljekaru u Novom Sadu. Odmah pri pokusnom radu zamijećeni su neki znatniji nedostaci stroja, pa je vraćen proizvođaču, da ih ukloni. Pošto je i to učinjeno, stroj je ponovno vraćen mljekari Novi Sad, gdje je radio više mjeseci u spomenutoj mljekari, a rad su mu stalno promatrali i kontrolirali određeni stručnjaci.

Isto tako je Poljoprivredni fakultet u Zemunu stroj pretražio bakteriološki. Budući da se nakon višemjesečnog rada pokazalo, da stroj radi tek s neznatnim pogreškama, sazvana je naprijed navedena komisija, da preispita rad stroja, pa da dađe svoje napomene.

Pošto su i članovi komisije izvršili svoj zadatak, održali su skupni sastanak, dali su sugestije s obzirom na pojedine manje nedostatke, pa sastavili i potpisali zapisnik, kojim je utvrđeno, da je stroj dobar, a pošto se uklone još neki sitniji nedostaci, bit će primljen i pušten u masovnu proizvodnju.

Tako je dobilo naše mljekarstvo dosta komplicirani stroj domaće proizvodnje, kakav se dosad kod nas još nije proizvodio. Svaka hvala i čestitka stručnjacima mljekarskog Instituta u Beogradu, a i tvornici »Zmaj« u Zemunu, koji nisu žalili truda i materijalnih žrtava, da proizvedu stroj ovako važan za naše mljekarstvo. Proizvodnja navedenog stroja ima osim već naprijed iznesenih prednosti još i veliku ekonomsku važnost za našu privredu jer taj stroj stoji danas cca 5.000.000 Din, a uvezen stoji po današnjem kursu cca 25.000.000 Din deviznih. Mislim, da ovoj činjenici ne treba nikakvog komentara o korisnosti tog rada za našu privredu uopće, a za mljekarstvo napose.

Kada je već riječ o ovome predmetu, želim još kazati nešto i o vrlo važnom zadatku, koji čeka našu mljekarsku industriju. Još god. 1949., kad je planirana izgradnja mljekara u akciji UNICEFa, prišlo se ozbiljnom radu oko projektiranja i izrade mljekarske opreme, koja se može izraditi u našim tvornicama. U tu svrhu angažirane su neke tvornice u zemlji, kao »Proleter«, Beograd, »Jedinstvo«, Zagreb i druga slična poduzeća u zemlji. Ovim radom stvoreni su uvjeti za proizvodnju desetaka raznih predmeta, koji služe za mljekarsku opremu.

Proizvedena oprema, može se slobodno reći, bila je loše kvalitete i izrade, a materijal slab, pa su čak pravljene pogreške i u izboru tipova i t. d. No uzmemo li na um, da je to bio pionirski rad naših mladih stručnjaka i tvornica, a da su prilike u kakovim se ta oprema projektirala i proizvela, bile teške, onda se mora priznati, da je i taj rad bio uspješan.

Znam iz iskustva, da smo s nekim artiklima te opreme imali velikih poteškoća, dok ih nismo usavršili, no ipak je cijeli niz naših mljekara, novih i starih, popunjen tom opremom, koja danas korisno služi našim mljekarama. Ova oprema proizvodila se do potkraj god. 1952., kad je zbog novih privrednih propisa i reorganizacije u privredi prestala. Tu je svakako učinjena pogreška. Nije trebalo prestati s daljnjom proizvodnjom mljekarske opreme, nego upotrebiti već stečeno iskustvo i dalje usavršivati kvalitetu proizvodnje.

Kao primjer za takav rad neka nam posluži proizvodnja stroja za pranje boca u Novom Sadu. Na takav način treba i nadalje proširivati kvalitet i asortiment za proizvodnju najnužnije mljekarske opreme.

Smatram, da bi trebalo najprije proizvoditi najnužniju opremu, koja se bez većih poteškoća dađe proizvesti u našim tvornicama, kao na pr. mljekarske kante za transport mlijeka u mljekarama i manje kantice za proizvođače mlijeka; sita za cijeđenje mlijeka za proizvođače; pastere s predgrijačima, kotlovske na električni i na transmisijski pogon s kapacitetom od 500, 1.000, 1.500 i 2.000 lit na sat; hladionike za bunarsku i ledenu vodu jednakih kapaciteta; sirne kotlove sa sitnim uređajem za sirarstvo; mljekomjere, mliječne cijevi, koljena, slavine i pipe; »Gerber« aparate, butirometre, pipete, »Butterfertigere«, zrijače za vrhnje, male praktične i ekonomične parne kotlove prikladne za naše mljekare i t. d. Ovdje sam naveo samo najnužniju mljekarsku opremu, koja se zbilja može proizvesti u našim tvornicama, a stekli smo s njom već i neko iskustvo. Gotovo i u zemlji nema mljekare, koja ne oskudijeva u toj opremi, a da i ne govorim o cijelom nizu naših područja, gdje bi se mljekare mogle osnovati, ali nema potrebne opreme, te se mlijeko ili ne otkupljuje ili se prerađuje na primitivan način, koji nikako ne odgovara današnjim uvjetima, i stoga naša zemlja trpi velike ekonomske štete.

Pločaste pastere, rashladne uređaje, separatore, razne automate i sl. naša industrija ne može još zasad proizvesti, iako su prijeko potrebni za pravilan razvoj i rad naše mljekarske industrije. Našim mljekarama trebalo bi nekako pomoći, sniziti im carinu i koeficijent za uvoz kao što je učinjeno i kod zadružnih mljekara.

Iz naprijed izloženog vidi se, koliko je važno i potrebno što brže proizvoditi kvalitetnu raznovrsnu mljekarsku opremu, pa neka Institut za mlekarstvo u Beogradu nastavi svoj koristan rad, jer to traže potrebe naših sadanjih mljekara, a i krajevi, u kojima bi se mljekare osnivale, a ne mogu zbog nestašice mljekarske opreme.

MLJEKARI! ČITAJTE I ŠIRITE »MLJEKARSTVO«. TO JE VAŠE STRUČNO GLASILO, A ZADATAK MU JE DA VAM POMAŽE PRI RJEŠAVANJU VAŠIH DNEVNIH BRIGA I TEŠKOĆA U RADU. SURADUJTE U LISTU.